

tamen dum illarum venditionem inficiatur, verissima quidem est, id quod nobis sufficit, vt super illis census personalis vendi nequeat.

98 Secundo autem loco (vt nihil ad hanc rem pertinetis omitamus) argumento de operarum locatione respondet D. Francisc. Sarm. d. lib. 7. select. cap. 1. num. 38. post princip. ver. Neque si possit, receptus ab Auend. d. cap. 58. num. 26. ver. Denique, quod et si admittamus, liberum hominem operas suas nedium in perpetuum eticunque locare posse, sed etiam vendere, non tamen eque admittendum est, posse eas ab initio ad pecuniam reducere, quia subduceretur materia emptionis, & venditionis, quae ex alia parte debet esse merx, ex alia pretium, inter se diuersa, vt & confiderat Rebellus 2. part. de obligat. inf. lib. 10. de censibus, quest. 3. num. 5. & 6. & hic vtrumque idem est, hoc est pecunia, quae per se nulli contractui, nisi vltimario est apta materia, atque ita talis fraus manifeste detegitur in locatione, vel venditione operarum, ad certam summam annuam taxatarum.

99 In quam rem inducitur Sarm. & Auend. Textus in l. fin. s. fin. ver. Idem Octavianus, ff. qui, & a quibus, illic: Obligare sibi liberum, vt mercedem operarum capiat, is intelligitur, qui hoc solum agit, vt vtiq; mercedem capiat, etiamsi sub titulo operarum eam stipulatus fuerit. Qui tamen Text. si verum amamus, parum apte in argum. adducitur; tum quia loquitur tantum in promissione operarum, & earum nomine certa mercedis annuae, a liberto patrono stipulanti facta, quae non potest fraudem vltimariam admittre, quippe quae in promissione gratuita nulla datur; vt supra late probauit ex num. 28. nec in specie illa imputatur nisi ad effectum priuandi dominum iure patronatus, quod in libertum, eiusque bona habet, si ab eo nomine operarum officialium, omnino incertarum dum a patrono indicat non fuerint, praecise certam mercedem, seu summam annuam per stipulationem extorserit, secus si alternatinde aut operas, aut in singulas eas summam annuam, vel si libertus ad operas tantum obligatus, sponte sua mercedem patrono praestet, & in nonnullis aliis casibus, quemadmodum haec omnia constant ex d. l. fin. s. fin. in princip. un. de s. 1. ff. qui, & a quibus, & ex l. adigere 6. s. 1. (quem & Sarm. supra incaute pro se adfert) ff. de iure patron. l. patronus 25. c. non suis 88. & l. is qui oneranda 32. ff. de oper. liber. l. 1. & 4. l. nec patronus 100 c. cum vbiq; notat. C. eod. tit. Tum etiam quia in promissione certarum operarum artificialium, quae nedium a liberto patrono, sed & ab ingenno homine cuius alij in perpetuum fieri potest, vt & probauit supra num. 61. certum est, earum loco pecuniam subrogari, l. 4. illic: Perinde enim opera a liberis, ac pecunia credita potitur, & l. fabriles 6. illic: Quae quasi in pecunia praestatio consistunt, ff. de oper. liber. & obseruat Cuicac. in parat. Codic. eodem titulo ad finem.

101 Melius ergo solutionem suam Sarm. fundaret ex Text. quem paulo ante num. 36. ad fin. induxerat, in l. rogasti 11. s. tibi dedero decem, illic: Sed si dedero vt undecim debeas, putat Procubus, amplius quam decem condici non posse, ff. si certi. petat. & ex l. usura 12. l. ff. de verb. signif. quas in proposito recte expendit Lud. Cencius de censib. 1. part. cap. 3. quest. 1. art. 6. num. 20. & 21. ac nonnullis aliis iuribus, quae & ego in simili induxi supra num. 24. & 55. maxime ex cap. perique 3. illic: Et quocumque accedit sortis usura est, & quod velis et nomen imponat, usura est, & cap. fin. illic: Usura est vbi amplius requiritur, quam quod datur, v. g. si solidos decem dederis, & amplius quaesieris, 14. q. 3. nec enim pecunia vltimatum habet, vt docuit D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 3. in corp. in proposito relatus a Rebello d. 2. p. de oblig.

inf. lib. 10. quest. 3. num. 2. & 3. uncto num. 17. quod sumptus videtur D. Thom. ex D. Ambrosio in cap. sicut hi 8. ver. Interdum, 47. dist. vbi non alia arte quam vltura fieri posse docuit, vt ex auro aurum nascatur. Cui quidem regulae illud in proposito duntaxat videtur ob stare, quod et operas suas, ad pecuniam taxatas, in perpetuum locans, vel vendens, dato quod illa venditioni quoque subiacent, videatur reuera pecuniam locare, vel vendere pro pecunia, ac aliter se res habeat in vendente redditum annuum super persona sua vtili, & fructifera, ob artificium aliquod, siue artem, scientiam, vel industriam, ex quibus quotidiana sibi luera comparat, oneri illi redditus annui excolendo sufficientia, quasi ius hoc non minus super persona fructifera vendi possit, contentione fructuum illius, tali oneri aequivalentem, quam super re alia frugifera, eidem oneri supportandam idonea, cum & rei appellatione veniant etiam personae, l. 1. s. quadam, ver. Corporales, illic: Vltus fundus, homo, ff. de ver. diuis. l. cum ita legatur 33. (quae alias est sub l. omnia 32.) ff. de legat. 2. & homo res fructifera dici possit, cum suis operis, ac laboribus ciuiles fructus pariat, l. mercedem operarum loco sunt fructuum, uncto ver. Opera quoque, ff. de pet. heredit. l. si serui usufructui 21. & l. sed licet 23. (alias l. idemque 28.) s. quoniam autem, ff. de usufr. l. si vrbana praedia 55. veric. Item mercedibus seruorum, uncto ver. Quid ergo, illic: Pradoni fructus posse condici, ff. de condit. indab. l. acquiritur 10. s. de his, ff. de acquir. rer. dom. s. constituitur 2. inf. de usufruct. s. de his 4. inf. per quas pers. nobis acquir. Verum huic argumentum facile responderet, constitutum hunc contractum, sub redimendo pacto celebratum, ob spem quam ex eo creditor habet, aliquid vltra sortem lucrandi, nunquam ab vltura suspicione liberum esse, nisi cum ius reditum exigendi, quod in eo venditur, ita in emptorem transfertur, vt ex se perpetuum vtile sit, & ad quoscumque successores, etiam singulares, transmittitur tam actiue, quam passiuè, vt & canlam a creditore siue emptore habentes agere pro eo iure, dum redemptum non fuerit, perpetuo possint, & successores tamen singulares rei, in qua id impositum est, ab illis pro eodem conueniri valeant; quod tunc denum contingit, cum id ius principaliter imponitur super re sui natura apta perpetuo durare, licet ex accidenti contrarium euenire possit, qualis est immobilis, aut pro tali habita, ac simul ferre fructus naturales, vel ciuiles, tali oneri aequivalentes; nam vt saepe in hac materia, maxime in praecedenti disertatione, in census diffinitionem diximus, non aliter a Rom. Pontificibus contractus ille probatus est, absque quorum auctoritate non est nostrum, censum redimibilem iustificare, & ab vltura labe tutum reddere, argumento Textus in lege si vero 64. alias 65. s. de viro 9. ff. soluto matrimonio, cum similibus, & alias probat optime Cassianus consil. 63. num. 9. cum 4. seqq. vt & in simili dicit Stephanus Gratianus, disceptat. forensib. tom. 2. cap. 202. n. 10. in fin. non esse nostrum interpretari constitutiones Pontificum, & illorum mentem. Neutrum autem hoc horum in huiusmodi casu personali verificari potest. In primis, quia etsi rei appellatione veniat etiam persona, non tamen illa stabili, & immobilis est, aut pro tali reputata, quia potius mobilis, seu fei mouens (quod idem est l. mouerium 93. ff. de verb. signif.) valdeque mutationi obnoxia, cum omnis nolter status sub perpetuo motu consistat. Auct. de non alienand. aut permut. s. vt autem, siue cap. 2. in princip. collat. 2. ac notat, licet huius Text. immemor Auend. de censib. cap. 58. num. 19. & 20. Russus quia illius persona, in qua ius annui census impositum fuerit, non potest in aliam, aduersus quam actio pro illo iure

iure exerceatur, transiens fieri, quia merx personalia, siue obligati personae coherencia, eius morte extinguuntur, neque in successorem, etiam vniuersalem transeunt, leg. necessarius 8. s. fin. in fin. ff. de peri. & commo. rei vend. l. usufructus 57. alias 58. ver. Debeatur ff. solut. matrim. l. non solum 8. s. tale, & leg. Auct. relictio 20. in fin. principii, ff. de liberat. leg. idque est, quod in effectu voluit, si non adductis, Cencius d. 1. part. de censib. cap. 39. l. art. 6. num. 19. Praeterea etiam operae feruorum vicem fructuum obtineant, d. l. mercedes 29. ff. de pet. heredit. cum similibus, non tamen vt tales considerari possunt operae liberorum hominum, qui in commercio non sunt, vt probauit sup. num. 88. & in proposito confiderat Cencius vbi proximè num. 16. Nam & sola hominis excellentia facit, ne ancillarum partus in fructu esse intelligantur, l. ancillarum 27. ff. de pet. heredit. l. verus 68. alias 75. ff. de usufr. l. in pcedun 28. s. 1. ff. de usufr. s. in pcedun 37. ver. Parus, inf. de ver. diuis. uncto l. iustissime 44. ff. de edil. edicto, ergo excellentia hominis liberi aliquid amplius operari debet, neque vt nec eorum operae inter fructus connumerentur, & vae eas fructus non esse non obicere constat ex his quae d. num. 88. tradidimus, facit & Text. in l. si usufructum 23. in princip. ff. de liber. caus. vbi ad vendendum liberi hominis quasi serui vltimatum eadem debent interuenire requisita, quae ad vendendum ipsam liberum hominem, quasi seruum, quia nimirum liberi hominis, talis manentis, non magis dari vltimatum potest, quam dominum.

107 Denique (quod potissimum ad rem nostram facit; adeoque paulo altius attingendum est) nec persona ipsa liberi hominis apta est huiusmodi census suppositioni, quia nec pignori, cuius illa similitudinem quandam obtinet, vt saepe diximus, priuata conuentione subici potest, imò ereditor, cum in pignori accipiens, grauitur punitur, l. fin. ff. qua res pignori oblig. pass. l. qui filius 6. C. eod. tit. l. ob as alienum 12. & Auth. imo, C. de obligat. & act. l. 1. illic: Neque pignoris iure, C. de patrib. qui filios distinxit. Noue, 134. cap. 7. sine Auth. vt nulli iudicium, s. quia vero & huiusmodi, collat. 9. cap. 2. de pignori, l. 8. veric. E magur, illic: Ni empenat, tit. 10. lib. 3. fore. l. 3. ver. Oro si decimus, in 1. tit. 15. part. 5. & vltra DD. obique obierunt, rationem explicantes Ripa in l. obligatione, num. 8. & 9. ff. de pignori. Connan. lib. 4. comment. cap. 14. num. 8. Negulant. de pignori. 3. memb. 2. part. 1. num. 50. Baldus. eod. tract. cap. 12. post med. ver. Sed postea, 1. & 2. Baeca de inope debet. cap. 1. num. 6. Pater Molin. de iust. & iur. tom. 2. tract. 2. disp. 530. num. 4. Petrus Zened. collect. 73. ad. Decretales, tom. 1. Ant. Fab. in insprud. Papin. lit. 8. princip. 6. illat. 2. post med. ver. Errant tamen, Har. ad Donol. lib. 15. comment. cap. vlt. lit. C. ad fin. Amelca, alia iura inducens, de potest. in se ipsum lib. 2. cap. 14. n. 17. 26. & 31. D. Ant. Pichard. in s. fin. num. 9. inf. de actionib. D. Angnia. de legib. lib. 3. controu. 25. num. 67. atque alij congesti ab August. Barbof. in collect. ad Text. in d. cap. 2. de pignori. n. 2. & 3. Quamuis iure nostro Regio ius quoddam feruiti, & operarum in persona debitoris inopis, donec creditor satisfaciatur, constitutum sit in l. 5. illic: E si non, seu seruo de rodas, tit. 6. de los peños, lib. 5. fori iudicium, vulgo del fiero juzgo, & in l. 2. tit. 8. de los gouernos, l. 12. ver. E otro fi, & l. fin. in fine, tit. 20. de las decudas, lib. 3. fori, l. 4. & 5. tit. 13. lib. 5. ordin. l. 4. cum 4. seqq. tit. 16. lib. 5. noue compil. tradunt, & explicant, rem ab ano (quod aint) siue ab origine deductens, neppè & a iure diuino, & ab antiquis Atheniensium, & Romanorum legibus, Roder. Suar. in d. l. 2. tit. de los gouernos,

siue de cess. bon. num. 10. & 20. & Montal. ad ead. d. l. gl. vlt. Ant. Gom. ad l. 79. Titur. n. 1. & 2. & tom. 2. var. cap. 11. num. 52. ver. Hodie tamen, D. Courar. var. resolut. lib. 2. cap. 1. num. 1. & 5. Auerd. res. pous. 8. num. 3. 4. & 5. Menoch. qui etiam iuris Hispani meminit, lib. 2. de arbit. casu 183. num. 3. Butlatus, ciuilem quoque iuris inuentionem faciens, conf. 204. num. 17. vol. 2. Baeca de inope debet. cap. 1. a num. 56. ver. Sed qua cum, Matienz. in d. l. 4. compilat. gl. 2. per totum, maxime num. 3. 13. & 14. Azeued. ad ead. l. num. 3. & ad l. 6. eiusd. tit. n. 2. Villadiego in d. l. 5. fori iudicium, verbo scaferuo, Paz in pract. 4. p. tom. 1. cap. 5. ex num. 1. & 20. Parlad. lib. 2. ver. quotid. cap. fin. s. p. s. 7. per tot. Petr. Barbosa in l. alia 15. s. eleganter, num. 53. ff. soluto matrimonio, Amelca de potest. in seipsum d. lib. 2. cap. 14. a num. 18. ad 25. Amator Rodericus de execut. c. 8. num. 24. & 25. D. Ant. Pichard. in d. s. fin. n. 7. 8. & 46. inf. de act. noniustine D. Larrea disp. 9. Grad. nat. num. 13. 50. & 51. vbi tamen eorum legum asperitatem in delibetudinem iam abiisse cum Azeued. & Villad. rectè testatur. Similiaque apud alias nationes vigere statuta testantur Oldrad. cons. 54. n. 1. ver. Sed in specto, Alber. in Rubr. C. de his, qui ad Eccles. confug. n. 2. ver. Inspecio, Abb. Panorm. in cap. inter alia 6. num. 22. ver. Sed si statutum, de immunit. Eccles. Steph. Aufter. ad Capellam Tholosan. decif. 423. num. 5. veric. Sed in multis locis, Baeca de inope debet. d. cap. 1. num. 67. ver. Praeterea, Andreas Gail. de pace publ. lib. 2. cap. 2. num. 23. ver. Iure vero Saxonomico, Ioan. Zanger. post Colletum, quem refert, de except. part. 3. cap. 1. num. 142. ver. Quod & munc, Petr. Barbof. in d. s. el. gater, d. n. 53. ver. Quod & in multis, Pater Molin. d. disp. 530. numero 4. ad fin. ver. Neque item tollit, Amelca d. cap. 14. num. 25. qui talia statuta licita esse resoluunt, nam & iure communi carceris detrusio in debitorem inopem, quem facta ex cessione talem esse constat, regulariter statuta est, l. 3. s. iuratos, al. s. vel pecuniam 16. ff. de suspect. iuror. vbi nota Glossa elegans verbo vinculis, quam vltra Bart. & alios ibi, vt singularem commendant, & post plures comminem resoluunt Ripa in dicta lege obligatione, num. 20. ff. de pignori. D. Courar. d. lib. 2. variat. cap. 1. num. 2. Baeca de inope debet. d. cap. 1. num. 26. & 27. Paz in pract. d. 4. p. tom. 1. cap. 5. num. 3. veric. Si tamen bonis, Matienz. in d. l. 4. compil. l. 1. num. 4. D. Ant. Pichard. bene explicans in d. s. fin. a num. 10. ad 25. & ad carcerem vitandum, cessionis bonorum remedium introductum est, toto titulo, ff. de cess. bon. vbi & ab origine rem explicat Gotofr. nota 1. & apertius l. 1. s. fin. Cod. qui bonis ced. poss. l. 4. s. & 6. tit. 15. p. 5. de resoluunt proxime relati, maxime D. Pichard. in d. s. fin. a num. 26. per tres articulos, ergo & statui iuste poterit, vt in domo, ac seruitio creditoris debitor detineatur, donec ei satisfaciatur. Ex quo tamen non conlequitur, idem contentum pacto effici posse, vt minus rectè voluit Greg. Lop. in l. 3. glof. 8. circa fin. ver. Cuius de cesso, tit. 13. part. 5. quem refert, ne legitur Amelca d. cap. 14. num. 36. ver. vlt. Nam etsi a pacto ad legem, vel statutum valeat argumentum affirmatiue, vt quicquid pacto fieri potest, possit & lege, vel statuto fieri l. fin. veric. Si enim, Codice de fideiusor. iuncta gl. penult. ibi, & similibus, a me relatis, & exortatis differant, 20. num. 32. non tamen valet vice versa a lege, vel statuto ad pactum, cum plura possint lege fieri, quae pacto nequeant, inter quae illud est, quod diximus, notat Bart. in lege omnes populi 9. num. 27. veric. Alia glossa ff. de iust. & apertius in d. l. alia, s. eleganter n. 9. ff. sol. matr. & in l. Tuiso c. num. 70. s. Tuiso centum, in 2. num. 3. ver. Respondo, & dicit,

& vers. Sed resp. ff. de condit. & demonstr. Bald. variè exemplificans in l. de quibus à num. 13. vers. Sed si regula, ff. de legib. Decius in leg. nec ex pratorio 27. à num. 5. ff. de reg. iur. & in Rub. ext. de constit. 2. lectu. num. 24. & incip. l. ead. tit. 2. lectu. num. 22. vers. Sed ista responsio, & conf. 516. n. 6. vers. Primo quòd Barr. vol. 2. late lat. in l. non impossibile 50. num. 2. cum 3. seqq. ff. de pact. & in Auth. praterè, num. 15. vers. Tamen negatiuè, C. vnde vir, & vxor, Euerar. in locis legal. loco 120. à pacto ad l. n. vlt. vers. E contra, Hier. Gabr. conf. 140. n. 26. vol. 1. Tiber. Decian. resp. 13. n. 61. vol. 1. resp. 19. n. 19. & resp. 69. num. 15. vol. 4. Petr. Barbol. in d. eleganter, num. 37. in fin. & num. 38. in princ. & ad fin. vers. Sed si argumentum, ac post alios Augul. Barbol. in locis commun. argum. loco 81. num. 5. & loco 105. num. 1. quicquid contrarium sententia doceat Minfinger. singul. obseruation. centur. 6. obseruat. 51. numero 3. per Textus minùs rectè perceptum in d. leg. non impossibile; sed nec contrarium voluit gl. in Rub. C. de decret. decur. lib. 10. vt perceptam ei imponit Felician. de censib. lib. 1. c. 8. n. 6. in fin. sed primum tantum, quemadmod. docui differ. 20. num. 32. Nec dicatur, * quòd & iure nostro Regio pactum valeat de retinendo liberum hominem in pignus ex causa artis alieni, ab illo contracti, l. 1. vers. Saluo si lo pudiere hazer. tit. 17. lib. 5. & l. 2. circa me. vers. O tubiere poter. tit. 13. lib. 8. noue compil. quas in hanc rem inducit Amelena d. c. 14. num. 36. vers. vlt. ad fin. Quia dicit leg. 1. non loquitur de capiendi in pignus debitorum, sed bona ipsius, hoc enim propriè debitorum vendam, quòd lex illa vitur illic, para que le pudiesse prender, & indicat apertè casus alter, quo custodibus montium, & agrorum, quos dicimus guardas, talis conceditur facultas in Aethiul. Pero que los guardadores de los montes, hi enim bona in pignus capiunt, non personam, bonorum autem pignoriatio ex pacto permittitur, l. penul. C. de pignorat. aut. cum similib. à me relatis differat. 14. num. 52. ad fin. vnde meritò hunc illius l. 1. intellectum veriore esse, & litteræ accommodatiorem asserit ibi Matienç. glof. l. n. 1. & gl. 2. latiusque prosequitur gloss. 3. per totam. Prefata verò * l. 2. et si loquatur de pacto capiendi debitorem, illic, o rubiere poder o facultad, que sus deudor le aya dado por escritura para que le pueda prender, no le pagando su deuda, non tamen ita, vt id pactum probet, ceu perceptam intellexit Azeued. ibi, n. 205. & Amelena ubi proximè, quia & si à lege debitorum capiendi facultas aliquando concedatur, vt in l. ait Prator 10. §. si debitorem 16. ff. de fraud. cred. l. 12. tit. 20. lib. 3. fori. l. 10. tit. 15. part. 5. quas vltra ordinarios vbi que ac plures alios late exornant Petr. Dueñas reg. 175. Ioannes Gratianus reg. 58. à num. 6. Quelada quest. iur. c. 8. n. 8. Moja in tempo. iur. tit. 8. q. 15. per totam, Zenal. commun. contra commun. lib. 1. tota quest. 267. D. Christoph. Paz ad l. 72. styli. n. 10. non tamen æquè talis captura ex pacto licita est, vt ex superioribus constat, & vt receptissimum contra nonnullos resoluunt D. Conar. d. lib. 2. var. c. 1. n. 1. circa fin. vers. Sunt etenim, & in c. quamuis pactum, 2. p. in princ. num. mibi 23. ad fin. vers. Maxime, Mencha. de success. fion. creat. lib. 3. §. 2. num. 81. Matienç. in d. l. 4. comp. gl. 2. num. 2. lateque comprobant D. Ant. Quelada d. c. 8. ex num. 2. Petr. Barbol. in d. d. §. eleganter, à num. 36. vers. Hs tamen, maxime n. 40. vers. Sed nec hac responsio, & num. 42. ampliat. 2. vers. Sed prima opinio, sed idè d. l. 2. conuolat. illius pacti meminit, vt exculset creditorem ne in priuati carceris poenam incidat, qui id pactum licitum putans, eo nixus debitorem suum apprehendit, & retinuit. Quia * & per iuris errorem, hinc iniusta, & (vt aiunt) bestiali etiam causa dicitur, quid prohibendum faciens, à

dolo exculatur, & ordinariam legis poenam euitat, l. sed est leg. 25. §. scire, vers. Et non puto, ff. de peis. hered. l. 1. §. 1. & generaliter, ff. de liber. caus. l. 1. §. vltim. in fin. in iura gl. vlt. ff. de abigeis, l. in lege Cornelia 7. ff. ad leg. Corn. de sicar. leg. plagis 14. in iura leg. fin. C. ad leg. ian. de plagiar. gl. verbo interez, circa fin. vers. Respon. in l. 1. ff. si quis verò dicenti non obtemp. similis glof. 1. in fin. in l. satis 19. ff. de in ius vocan. & vbi que communis, quam resoluunt, & ad varia expendunt Alex. conf. 92. num. 13. circa fin. vers. C. in qualibet, lib. 1. conf. 119. num. 12. & conf. 212. num. 6. lib. 2. conf. 73. numer. 13. lib. 3. conf. 115. numero 15. & conf. 127. num. 10. vbi additio lit. H. alios congerit, lib. 4. conf. 75. num. 10. in fin. lib. 5. conf. 233. num. 12. lib. 6. & conf. 151. num. 13. lib. 7. Decius conf. 169. num. 2. circa fin. vers. & et regul. conf. 196. num. 1. circa fin. vers. & probatur ex eo, conf. 255. n. 7. ad fin. vers. & quòd dolus, & conf. 276. ad fin. vers. Et quælibet, tom. 1. conf. 452. 605. & 671. vbi que n. 4. conf. 650. numero 13. & conf. 667. numero 2. tom. 2. lat. conf. 84. & 111. vbi que num. 10. & conf. 137. numero 5. vol. 1. conf. 153. num. 13. conf. 171. num. vlt. conf. 174. num. 23. & conf. 179. num. 2. vol. 2. conf. 20. num. 14. conf. 34. num. 7. conf. 41. num. 19. conf. 46. numero 2. conf. 64. num. 17. & conf. 86. n. 8. vol. 3. Soci. senior conf. 108. num. 12. & conf. 118. numero 7. vol. 1. & Iunior conf. 45. numero 16. & conf. 144. numero 51. vol. 1. conf. 18. numero 7. conf. 37. num. 33. & conf. 39. numero 86. vol. 2. conf. 103. num. 10. conf. 117. numero 13. & conf. 130. numero 34. vol. 3. conf. 27. num. 27. conf. 71. n. 28. & conf. 94. n. 17. vol. 4. Philip. Corn. conf. 178. num. 22. vol. 2. h. ym. Crau. conf. 6. num. 89. post princ. conf. 16. num. 4. conf. 18. num. 9. & conf. 319. num. 18. vers. 17. & num. 19. p. 1. conf. 254. n. 5. p. 2. conf. 386. num. 20. & conf. 413. numero 17. vers. Et in terminis, p. 3. Hier. Grat. resp. 15. num. 23. resp. 16. n. 3. resp. 50. n. 76. & 77. resp. 59. n. 6. resp. 72. num. 8. & resp. 84. n. 3. lib. 1. resp. 50. n. 30. & resp. 150. n. 50. lib. 2. Plot. de in lit. iuram. §. 7. n. 34. circa fin. vers. Nam qualiter, Seraphin. de priuati. iuram. priuati. 132. n. 54. & prosequitur late Tiraq. de pan. temper. cau. 4. §. per totam, Ant. Gabr. comm. opin. lib. 7. conclus. 8. ex numero 1. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. fin. q. 60. numero 22. vbi additio lit. O, & Baiar. ad eund. Clar. dicit. quest. 60. à numero 77. Gutier. pract. quest. lib. 1. quest. 81. num. 2. cum 5. seqq. latissime Farin. in practi. part. 3. q. 90. ex num. 1. & ad terminos nostros proprius accedens aduertit Quelada dicit. cap. 8. num. 14. in terminis verò dicit leg. 2. compil. breuiter obseruat, his non adductis, D. Larrea dicit. disp. 9. num. 49. Nec magis aduertantur plura iura, * quibus obitidum datio, & sic persone liberæ serui instar retentio ex conuentione permittitur, lege obsides 11. ff. de restam. l. 1. §. 1. illic, quo obsides iniussu Principis intercederent (hoc est enaderent, vt Gotof. ibi rectè interpretatur) & l. 4. circa fin. princ. vers. Quò magis obsides, ff. ad leg. Iul. Maiest. l. Diuus 31. & leg. sed si accepto 32. ff. de iur. fisci, cap. vt pridem 17. & c. suppliciter 18. illic, obsidesque dignos, de quibus possunt considerare, ab eis percipere, 23. q. 8. (que sunt ex D. Greg. epist. lib. 12. epist. 21. & 23.) cap. exposita 11. ad fin. illic, ad restitutionem obsidum, ext. de arbit. 6. ex resp. 9. illic, quosdam ex monachis obsides dedit, de iure iur. l. 3. vers. Otro fi dezimos, in 2. tit. 13. p. 5. l. 16. in princ. tit. 1. part. 6. Quia, et si circa horum iuris locorum elucidationem late interpretes instent, quorum ego quondam memini nonnulli D. rext. in d. c. ex rescripto, ac meminit nonnulli D. Larrea d. disp. 9. num. 1. & 2. qui per totam decil. in qua me habuit conuincere, latissime, & qua solet eruditione materiam prosequitur, tamen ne circa eam, quam vt volem & elegantem hic obiter

obiter tractare visum est, nimis prolixus videar, tres potissimos casus separandos iudico. Primus casus est. cum causa belli publici, inter Principes, vel Senatus, superiorem non recognoscen-tes imiti, iuxta l. obsides 24. ff. de capti. cum traditis à Bart. num. 16. vers. Breuiter, & ceteris ibi, Abb. num. 8. Imola num. 4. & reliquis in cap. ficut 29. de iur. iur. pro pace, trega, aut simili securitate liber homo, vniuis Principis inditus, & plerumque ei charior, & ad obidum datur, vt etiam plures (Hispane dicimus en rebenes) vt fides hinc inde data feruetur, & quidem ita olim, vt fide non seruat, in eum, vel eos ad mortem vique animaduerti possent, vnde obses dicitur mutata lit. F, in S, euphonice gratia, quasi ob fidem, vt docuit Sext. Pomp. Feitus lib. 16. de verb. signi. relatus inter Authores lingue Latine pag. 135. lin. 53. & pag. 1374. lin. 44. & obseruat Conan. lib. 9. comment. c. 4. num. 6. post med. vers. Eodem iure, qui & aliam eius nominis notationem tradit, que mibi non ita probatur, ac precedens Felix, que etiam placuit Tiberio Deciano lib. 7. criminali. c. 18. num. 2. (Conani autem verba typographi vitio corrupta, malè que interpancti extant, inde emendanda, apud D. Larrea d. disp. 9. num. 8. ad fin.) & huiusmodi obidum dationem favore pacis publicæ, vt tam magnam, ac pernicioliosam Republica damnatum, quale ex bello sentit, vitetur, licitum esse conueniunt omnes; quomodo procedunt, & committunt accipiuntur, d. l. obsides, & ferè omnia alia iura paulò ante relata, paucis exceptis, que in sequentibus casibus explicabimus, vt vltra ordinarios in dictis locis, resoluunt Socin. reg. alphabet. 174. homo liber, fallent. 1. Syluest. in summa, verbo obses, n. 1. & 2. lat. in s. rursus, n. 53. in s. de aut. Ripa in obligatione, n. 12. ad fin. vers. Ant queritur, in 2. ff. de pignor. Petr. Greg. syn. tagm. iur. lib. 19. c. 13. per tot. lib. 24. cap. 3. num. 12. & lib. 42. c. 8. n. 7. D. Conar. d. lib. 2. var. c. 1. n. 1. circa fin. vers. Quia tamen loquuntur, & ver. Nisi de pace, Baeza de inopie debit. c. 1. n. 24. vers. Ideò aly rebus, Pet. Barbol. in d. l. alia 15. §. eleganter, n. 39. ff. solut. matr. Andr. Gal. de pace publ. lib. 2. c. 2. n. 10. Tiber. Decian. d. lib. 7. criminali. c. 18. n. 4. & 6. ac post alios Amelena de potest. in scriptum lib. 2. cap. 14. n. 1. & 2. D. Anguia. de legib. lib. 3. controu. 25. n. 46. D. Larrea, pluribus id exemplis, ac bonorum Authorum testimoniis eleganter confirmans, & illustans d. disp. 9. à num. 25. & 52. quod & fecit Ant. Hering. cuius ipse non meminit, in tract. de fideiussor. cap. 9. à num. 44. c. 10. à n. 283. & cap. 20. §. 9. à n. 59. Obsides autem * ita dati, verè serui non sunt, nec per omnia eorum iure consentant, vt vulgò creditum est, iuxta ea, que post dicam, sed retenti tantum, cum reuera sint liberi, suis expensis, vel Republicæ, à qua missi sunt, regulariter viuentes, vt post alios resoluunt Anan. n. vlt. Imola num. 6. vers. Iuxta autem, & Felin num. 20. vers. Vltimò tangit, in d. cap. ex rescripto, de iure iur. surd. de alim. rit. 1. q. 69. n. 1. & tit. 6. q. 1. n. 28. & 29. Amelena d. cap. 14. num. 9. D. Larrea d. disp. 9. num. 30. bonorum item suorum, dum viuunt, dominium retinentes, neque tantum eorum, que domi reliquerant, vt contra gl. 1. in fin. in d. l. obsides, longè verius docuerunt Goffred. & Alber. ibi, Martin. Laudensis de considerat. Princ. q. 40. in princ. Decia. d. c. 18. num. 10. in princ. Amelena d. c. 14. n. 8. vers. Contra rium, sed & illorum, que secum duxerant, ac sic retenti acquisierant in mansione ipsa (quam glossæ, & DD. communiter obitidum vocant, non solum Amelena, quasi barbare loquens notatus à D. Larrea d. d. disp. 9. n. 62. post med.) neque enim bona hæc statim sileo quarerant, vt minùs rectè existimauit gloss. 1. vers. Vel dic, in d. l. Diuus 31. ff. de iure fisci, per Text. ibi, quem sic intelligit, recepta à Laud. d. q. 40. vers.

Que autem, & Decia. d. c. 18. num. 10. vers. Quia verò, sed tantum post obidum mortem, quapropter de illis testari nequeunt, d. l. obsides ff. de testam. c. secundum quam accipienda est, d. l. Diuus, vt longè melius intellexit gl. 1. ibi, in princ. Vbi eius sententiam magis probat, & æquam dicit Bart. in prin. ac sequuntur Peregr. de iure fisci lib. 4. tit. 3. n. 15. & Amelena d. c. 14. n. 7. aliquibus eam coniecturis non male confirmans, quicquid eas resellere vult D. Larrea d. n. 62. cum tribus seqq. duo illi imponens num. 64. quæ is minime dixit. Primum est, quòd reclarat l. Diuus 31. Amelena refert ad obides à populo Rom. datos, non ad receptos, in quibus ea loquitur; nam imò ille tale differentiam non agnouit, sed de iolis receptis à populo Romano l. illum Diuus, cum sequentibus, intelligit, dum ex eis regulam constituit num. 4. obides testamenti factionem non habere, nisi eis expressè permittatur per Principem, vel tacite concessio vlti toge, vt traditum est in l. sed si accepto 32. id quod nisi de receptis à pop. Roman. intelligi nequit. * Nam apud Romanos tantum fuit vltus toge, & peregrinus eo donatus, cuius Romani iura consequebatur, ac si verus, ac legitimus ciuis esset, atque ita testari poterat, & hæres institui, cum aliis neque institui possent, nec etiam testari saltem de his bonis, quæ in vrbe Romana, eiuusve ditioe haberet, quæ ac si captiuis publicis esset, eo ibi defuncto, in fiscum redigebantur. Vnde effectum est, vt obles ex causa belli publici pop. Rom. datus, cum & ipse peregrinus esset, tamen verè liber, si tamen toge vlti non esset à Principe donatus, serui vel captiui publici instar quoad hoc haberet, vt testamenti careret factione necdum passua, vt ab alio hæres institui non posset, sed & actiua, vt ipse alium instituire nequiret in bonis, quæ ibi haberet, vel acquireret, aut ex his aliquid cuiquam legare, sed huiusmodi bona, ac si publicis captiuis esset, in fiscum redigerentur; qui verissimus illarum legum sensus est, quem ex Cornel. Tacito lib. 11. Annalium colligentes, optimè tradiderunt Cuiac. ad reclarat. l. obsides, tom. 1. suorum oper. & ad reclarat. l. Diuus, tom. 3. postuimor. Conan. ubi sup. Duar. ad tit. ff. qui testam. fac. poss. c. 2. de his qui fac. poss. aut non, vers. Luge Cor. vel. Domel. ad Rebr. C. eod. tit. num. 5. & lib. 4. comment. c. 21. §. iam erò ad fin. vers. Non aduertant, & lib. 6. c. 5. §. conditione, vers. Item obsides, vbi alios congerit Hillie. lit. E, & F, & quoad Text. in d. l. Diuus, cum seq. admittit D. Larrea d. disp. 9. n. 61. 62. 64. & 65. negat verò ex 118 num. 66. quoad l. obsides, * quam non in obidibus à pop. Rom. receptis, sed in datis ab eo hostibus accipit eum D. Greg. Lop. Madeta, qui primus fuit huiusce interpretat. author. lib. sing. animi uers. iur. c. 18. n. 8. cui accessere quoque D. Ant. Pichar. ad §. eint qui, num. 17. inst. quib. non est permiffi. iur. testam. & Hillig. d. c. 5. lit. E, vers. Sed Lopez. Que tamen interpretatio, pace tantorum virotoz dixerim, vera non est, tum quia leui illo potissimum nititur fundam. quòd aliter ea lex accepta, de obidibus nempe à pop. Rom. receptis, vt hi testari non possent, quia peregrini, dub. rat. careret, contra reg. Text. in l. Domitius Labeo 27. vers. Inuentus, ff. de testam. & in leg. quòd Labeo 9. ff. de Carbon. edit. ed quòd in peregrinis certum ius esset, testandi eos iure carere, quippe quod solis ciuibus Romanis, aut eorum iure gaudentibus concessum est in l. in princ. ff. a. l. falcid. Itæm quicquam speciale in obidibus, qua tales sunt, statutum fuisset, atque ita conseqens sit, l. obsides de datis à pop. R. accipiendam esse, vt testari apud hostes non magis possent, quam captiui, eo quòd eodem modo in hostium essent potestate, sub ampla in ipsos ad mortem vique feruendi potestate. Quam enim fragile huiusmodi fundamentum sit, vel inde licet dignosce-

re, quod obfides, vt probanimus, vere liberi sunt, nec in alio regulariter captiuis æquivalentur, quam quod interim dum fides publica, pro qua dati sunt, non seruat, inuiti detinentur, non vero omnes actus liberis permiffi, eis vnquam fuere prohibiti, nisi testamenti factio de his bonis, quæ secum e patria duxissent, aut dum obfides essent, sua industria comparassent; & id quidem non ob aliud, quam quia peregrini erant, nec enim vitæ, & necis potestas in eos fuit, nisi cum fides publica violata esset, adeoque antea decedentes, non alia ratione, quam peregrinitatis a testandi iure arceri debuissent, & tunc in bonis ibi acquisitis, non in domi relictis, * de quibus iuxta ciuitatis suæ iura peregrinus testari non prohibebatur, vt constat ex Vlp. in fragm. tit. 20. de testam. §. Latinus Iulianus, in 2. vers. Nec quasi peregrinus, in cta Cuiac. nota aut verbum, vt aduersus leges, qui aduersus interpretatur, idest secundum, vt & fecere optimè comprobantes Hoto. & alij Lexicographi vsque ad Ioan. Calui. verbo aduersus, & Calep. in dictionar. sub eod. verbo. Tum etiam, quia si testamenti factio obfidi- bus a pop. Rom. datis ex prohiberet, quod vt ferui, vel captiui per omnia habebantur, eo quod in hostium potestate essent, ex eadem ratione illa debuit prohiberi receptis a populo Rom. in quibus tamen non ea ratio fuit, sed quia peregrini erant, quæ ex Principis permiffione, vel concessio vñ togæ cessabat, d. lege sed si accepto, & notat glof. vltim. in dict. leg. obfides, ergo nec in datis a pop. Rom. ea potuit esse ratio, sed nec ad eos extendi prohibitio, ex reg. l. fin. cum notat. ff. de iuris. omn. iud. Tandem quia iniquum esset, obfides, à populo Romano hostibus datos, qui præmio digni erant, cum pro Reipublicæ salute tanto discrimini exponerentur, testam. factione priuata, contra reg. Text. in cap. 2. vers. Ne igitur, de fideiussor. quod & agnoscit D. Larrea dict. disp. 9. num. 67. licet vt hanc obicem euadat, ad niam Romanorum elationem confugiat; quæ sanè euaio merà nititur coniecturâ, eaque parum probabili, vt nos à superiore illa Cuiac. & aliorum adeo certa, & explorata interpretatione dimoueat. Fa- 220 tor tamen, * illam frequentius apud interpretes in- ualuisse rationem, ne obfides testari possint, quæ omnia eorum bona complectitur, nedum quæ ad man- sionem illam duxerunt, vel in ea acquiserunt, in quibus succedit filius, sed & quæ in patria relique- runt, de quibus antea testati non sunt, vt hæc legiti- mis eorum velut intestatorum hæredibus deserantur, quod nimirum cum in hostium potestate sint, quoad hoc etiam captiuis annumerantur, atque ita quasi ferui testari nequeunt, vt resolunt Bald. quæst. 14. num. 82. in repet. l. 1. C. de sacros. Eccl. Card. num. 2. & Abb. Panorm. num. 7. vers. Primo casu, in d. c. ex rescripto, de iureiur. Syluest. in summa, verbo obfides, in princ. Ripa in l. obligatione, num. 12. vers. Aut quæritur de obfidibus, qui transeunt, ff. de pignor. Anton. Gom. ad leg. 3. Tau. num. 12. vers. Item prohibetur, Menchac. controu. illustr. lib. 3. cap. 103. num. 1. post princ. Mich. Grassus de success. §. testamentum, qu. 25. num. 2. Petr. Greg. dict. l. 19. synagm. cap. 13. num. 1. & d. lib. 42. cap. 8. num. 7. Tibert. Decian. dict. lib. 7. criminal. cap. 18. num. 2. Petrus Beli. de re milit. p. 11. num. 5. Did. Spino in spec. test. m. ad glof. Rubr. 3. part. num. 8. Surt. de alim. tit. 1. quæst. 69. num. 5. Amescua d. lib. 2. cap. 14. num. 5. Anguia. d. controu. 25. num. 40. cum tribus seqq. & apud nos probat dict. l. 16. vers. 221 E porque estos, tit. 1. part. 6. Vnde apparet * non esse apud nos receptam nouellam leonis constitutio- nem, quæ etiam captiuis, adeoque multo magis ob- fidibus testandi facultatem sub certa solemnitate con- cedit, cuius meminisse Constantinus Harmenop. in

promissuar. lib. 5. tit. 1. §. vlt. apud quem est nouella 25. apud nos 40. vt aduertit Petr. Greg. eandem re- ferens d. lib. 42. synagm. cap. 8. num. 7. qui rursus ad fin. addit, quod si bella fiant inter Christianos, capti- ui vel obfides non fient iura hostium, sed liberi manebunt, & vt tales testamenti, contractus, ceteros- que actus valide, ac legitime peragent, quasi ex sen- tentia Panorm. qui tamen id non satis explicat in Rubr. de testam. num. 7. vers. Quartodecimo, docuit tamen apertius Bart. in leg. hostes 24. num. 16. ad fin. vers. Sed secundum mores, ff. de captiui. quem refe- runt & sequuntur idem Abb. num. 8. ad fin. Bellarm. num. 20. & Alex. de Neno n. 22. in c. ficuti 29. de iure- iur. Salyc. in l. ab hostibus 12. n. 7. & 18. C. de postum. reuerf. Rebuff. post princ. & Alciat. n. 2. vers. At inter Christianos, in l. hostes 118. ff. de verb. sig. Cassan. conf. 63. num. 7. vers. Maxime apud Christianos, D. Co- uar. in reg. peccatum 2. p. §. 11. mon. 6. Aluar. Valac. consulti. 30. n. 3. & 4. & his non relatis Aloyf. de Leo ad l. 2. n. 5. Cod. de parib. qui sil. distrah. D. Madera d. c. 18. n. vlt. & D. Pichard. in d. §. eius qui n. penult. ac resolunt post alios Ant. Hering. & Pirrius Mau. Aret. de fideiussor. l. c. 7. n. 538. ad 542. hic verò 2. p. sect. 8. c. 21. num. 7. & 8. quod apud nos constat ex l. 1. vers. Pero esto se entiendo, vbi not. Greg. gl. 4. tit. 29. part. 2. & l. 1. vers. La primera, illic, seyendo enemigos de la see, tit. 21. part. 4. Sed nec * obfides, 222 maxime in Christiana Repub. ob violatam fidem, cui rei illi non consenserunt, nec causam præbuerunt, necari posse, nec membro mutilari, aut flagellis cædi, sed tantum ob eam causam in seruitutem redigi vale- re resoluunt Victor. de iure belli, n. 43. P. Moh. de inst. & in tom. 1. tract. 2. disp. 120. n. 2. & tom. 2. disp. 530. n. 5. in princ. latæque contra plures defendit, & contrarium de facto, ac per tyrannicum nonnullorum Principum, potiusquam de iure euenisse asserit Hering. de fideiuss. c. 20. §. 5. à num. 62. & 66. vers. Cæ- terum, quod & apud nos tantum est in d. l. 3. vers. E maguer, tit. 13. part. 5. Et licet iure antiquo Ro- manorum receptus sit, obfidum occisionem ob ruptam fidem publicam simpliciter permiffam fuisse, eò quod quemadmodum membrum exponitur pe- riculo pro salute totius corporis, sic & ciues, qui Reipub. membra sunt, possunt tali periculo expo- ni pro totius Reipub. salute, vt aliud agens conside- rat rectè Amescua d. cap. 14. n. 10. ad fin. nempe vt inde probet, pro ea causa posse Principem Impe- rium ciues sibi subditos, etiam inuitos hostibus ob- fides dare, secutus Petrum Bellinum de re milit. dict. part. 11. num. 20. Greg. Lop. in l. 3. glof. 8. in fin. tit. 13. p. 5. id non malè probantem ex leg. 16. vers. E por ende, & vers. Esa mesma, tit. 13. p. 2. aduersus Ripam in dict. leg. obligatione, num. 12. in fin. & Surt. d. q. 69. numero 4. addere etiam possit Alciatum, qui nec pro Principis redemptione inuitum obfidem dari posse contendit, de verb. signif. libro 2. numero 59. ad fin. & D. Couar. qui eum refert, ac sequitur lib. 3. var. capite 14. numero 4. vers. Tercio etiam, ad fin. quod & fecit Anguan. Couar. in mentem dict. con- trouerf. 25. num. 74. quorum sententia vera tantum est in priuato, filium suum inuitum obfidem dante, quod facere minime potest, led volens tantum, vt simpliciter docuerunt ita accipiendi Zyn. quæst. 3. n. 3. Salyc. num. 4. vers. Aly foris, & alij in l. 1. C. de pa- trib. qui filios distrah. Ripa communem dicens in d. l. obligatione, num. 14. Tamen * ipsi obfides se ad pec- 223 nam corporalem expresse obligare minime possent, ex regula l. liber homo 13. vers. Quoniam dominus, ff. ad l. Aquil. & ex Baldo, & aliis resoluunt Alex. de Neno num. 43. in d. cap. ex rescripto, Decian. d. cap. 18. num. 12. & Amescua d. cap. 14. num. 13. multa namque fieri tacite possunt, quæ expresse fieri non valent, leg.

l. filiusfamilias §. 8. veterani, cum relatis à gl. verbo prætermiffum, ff. de procurator. Alterum quod Amef- cæ imponit D. Larrea d. disp. 9. num. 64. vers. Tu- eriam, in eo est, quod voluerit ille, bona quæ interim dum obfides apud hostes maneret, per eius seruos in pa- tria acquisita sunt, in fiscum illius Reip. vbi obfides esset, redigenda fore; quod sanè Amefc. minime ex- cogitauit, nec notissimum iuris principium, id nec in veris captiuis admittens, leg. 1. l. in bello 12. §. 1. ff. de captiui. non simili. ignorasse censeri debet, qui so- lum locutus est de bonis, quæ obfides ipse, dum talis mansit, suis operis, vel industria acquisiuit, non de his, quæ in patria quomodocumque ad eum per- tinerent, quorum potius dominium ipsum retinere, diserte cum Gofredo, & Decia. idem Amescua do- cuit n. 8. vers. Contrarium, & nos supra à uertimus num. 115.

124 Secundus casus est, cum obfides datur ab aliquo domino inferiore, aut ab vna ciuitate, vel commu- nitate alteri, aut alicui tertio, pro sedanda discordia, inter eos, vel eas exorta, seruandaque pace inimicem conuenta, vel in alicuius arbitrium collata; quæ quidem datio minus propria est, nec enim statum hominis liberi in aliquo commutat, vel imminuit, quod solus supremus Princeps, vel Senatus facere potest, vt & statum, vel honorem amiffum restitue- re, leg. 1. §. de qua autem, ff. de postul. not. Abb. in d. cap. ex rescripto, n. 7. post med. vers. Aut quæritur numquid, & vers. Ego credo, Syluest. in summa, verbo obfides, in princ. vers. Et improptie, §. n. 2. vers. Ab aliis autem inferioribus, Paris. addit. 1. ad Bart. in dict. leg. obfides, vers. An autem, cum aliis infra, sed tantum fit pro faciliiori conuentionis, vel arbitrij obseruantia, vt interim obfides datus volens, non inuitus (quomodo procedunt tradita per Rip. & Surt. relatos sup. n. 122. ad fin.) quasi pignoris loco detineatur, nullo legitimo actu ei prohibito, & hæc etiam datio contra ordi- narias regulas, quæ liberum hominem quouomodo detineri, aut pignori subici prohibent, ob bonum pacis, licet non ita publice, vt in præced. casu, spe- 225 cialiter permittitur, Text. * sic intelligendus in cap. ex- posta 11. de arbit. vbi cum occasione sententiæ, inter Episcopum Feltensem, & ciues Terulinos super dis- trictu, & rebus aliis à quodam Ap. Sed. legato lata, discordia exorta fuissent, & pro eis componendis ab vtraque parte in Ducem Venetorum compromiffum esset, idque Sed. Ap. autoritate roboratum, atque vtrinq; obfides Ducis darentur, quod eius statum arbitrio, ille cum iuxta intentionem Pontif. compro- missum confirmantis, falta sententiâ, super discor- diâ, eius occasione deberet, sententiam ipsam in ali- quibus immutauit, quapropter eiusmodi arbitrium in irritum reduci iubetur, & vt Dux obfides acceptos vtrique parti restitueret, per censuram Ecclesiasticam compellatur, quippe qui in consequentiam ar- bitrij, quatenus validum, ac legitimum esset, dati fa- cerent, atque ita eo in irritum redacto, necesse erat vt illi quoque restituerentur, ex regula Text. in leg. cum principibus 178. alias 139. ff. de reg. iur. c. accessorium 42. eod. tit. in 6. not. gl. vlt. ad fin. alia iura expendens, in d. c. expofita, & obseruat etiam, quamuis eius glof. fæ immemor D. Anguia. de legib. d. lib. 3. controuerf. 25. num. 41. Quod autem * gl. illa paulò ante do- cuit, communiter recepta, obfides ita datos non pro- prie obligari loco pignoris, led tantum teneri donec fiat quod inter partes conuenit, idem illud est, quod initio huius casus diximus, hos obfides proprie tales non esse, cum nec interim aliquam status sui liberi diminutionem habeant, nec ob non seruatum fidem D. D. Ios. Vela Differtat. Iuris Tom. I.

in seruitutem redigi possint, vt in præced. casu, sed specialiter contra ordinarias regulas permitti vt te- neantur, fauore inuendæ pacis inter personas pub- licas, qui proinde publicam causam continet, aliter atque si de sola pecunia ageretur, vt optimè considerauit gl. verbo obfides, in princip. in cap. sup- pliciter 23. quæst. 8. similis glof. 1. in fin. in d. cap. ex rescripto, quoniam malè ad eum quoque Text. hanc solutionem applicat, vbi obligatio vice versa non fuit pro pace, sed pro debito pecuniario, vt ad seq. casum videbimus; nec dissentunt in effectu, imò per Text. in d. cap. expofita, eam conclusionem, quod pro inuenda pace obfides rectè dentur, vt cer- tissimam admittunt Innocent. post princ. vers. Vel pro pecunia, Abb. num. 7. vers. Tertia solutio, & vers. Innocent. inuito vers. Aut datur, illic, non pos- sunt saltem inter priuatos, & Imo. num. 6. vers. Vnde, in d. cap. ex rescripto, Bald. in margarita Innocentia- na, verbo Homo liber potest, apertius Aret. in l. obfides, num. 1. vers. Super quo, & in fin. ff. de testam. Ripa in leg. obligatione, num. 12. circa fin. vers. Aut quæritur de obfidibus, ff. de pignor. D. Couar. var. resol. lib. 2. c. 1. num. 1. circa fin. vers. Nisi de pace, Baæza de ino- pe debet. cap. 1. n. 24. vers. Ideo alij rectius, Petr. Bar- bol. in l. alia 15. §. eleganter, num. 39. vers. Cui difficul- tati, ff. sol. matr. ac nemine horum relato, D. Larrea d. disp. 9. numero 43. aperteque apud nos probant l. 3. vers. Otto si dezimos, in 2. vbi not. Greg. Lop. gl. 8. in princip. tit. 13. part. 5. Vt ex hoc * cau- 227 dum sit ab Eduar. Caldera de error. pragm. lib. 3. c. 8. numero 2. & 3. nouè contendente, in d. cap. expofita obfidum dationem, vtpote in priuata causa factam, à R. P. non probari, imò obfides iuberi restitui, quasi iniuste datos occasione compromiffi; apertè namque fallitur vt alioqui eruditis, cum ex nuper traditis planè constat, tum causam illam publicam fuisse, pro bono nempe pacis inter per- sonas publicas, quod nec animaduertit Amescua, licet tantum ciuilem expendens, vt eam causam priuatam faciat, d. cap. 14. num. 34. vers. Secundo vi- detur, tum etiam non alia ratione obfides ibi iuberi restitui, quam quia arbitrium contra sententiæ tenorem, & Pontificis intentionem latum est, vt apertè exprimitur in versu. Licet autem, vbi glof. verbo intentionis, & omnes communiter ad- notarunt, ac fatetur etiam Amescua vbi prax. bene- que exornat August. Barbol. in collect. ad eum Text. num. 5.

Tertius & vltimus casus est, cum pro causa merè 228 priuata, seu pecuniaria obfides datur vel ipse debi- tor, vel alius pro eo, tali dationi consentiens, & hanc obfidis dationem, tametsi simplicem, neque iura- mento vallatam, in eo saltem sensu valere, vt licet ius reale pignoris in illo non constituat, possit tamen obfides ipse retineri quousque quod placuit adimpleatur, docuerunt gl. 1. in l. solut. in dict. capite ex rescripto, de iureiur. similis glof. 1. vers. Item ex consensu, in capit. 2. de pignor. & vbiq; magis communiter DD. nempe Innocent. tametsi parum fitmiter, in vers. Respondeo, Bald. num. 1. in princip. & num. 10. Cardin. num. 2. vers. Sed inter eos, Butr. num. 14. Bellam. num. 16. Annan. & Anchar. num. 6. Fel. num. 7. & 8. vers. Tamen sustentabilis, ac num. vlt. & Alexand. de Neno numero 29. & 31. in dict. cap. ex rescripto, cursus Butr. num. 6. vers. Tercio quan- do reuener, & Guid. Papæ 2. opposit. in dict. cap. 2. idem Guido decis. 61. num. 1. vers. Contrarium, & eius additio lit. A. & B. Ioann. Fab. cuius idem Guido meminit, in 8. fin. num. 7. vers. Sed potes dicere, infirmit. de iure pers. Specul. (cuius etiam meminuit Guidonis T t additio

additio litera B, lib. 2. tit. de renuntiat. & conclus. s. n. 29. in fin. Ioan. de Platea in l. nemo carcerem 2. num. 31. C. de exactor. tribu. lib. 10. Matth. Brun. de cess. honor. q. 20. princip. num. 20. ver. Item fallit in obfide, Bened. Capra reg. 75. n. 5. Minfinger. singul. obseruat. centur. 6. obseru. 51. num. 8. Andr. Gail. praebic. obseruat. lib. 2. obseru. 45. ex num. 1. & de pace public. lib. 2. cap. 2. a num. 5. & verum iudicatur. Camera Imperialis, lib. 5. decif. 28. num. 1. & 2. Franciscus Garcia de contrahib. 2. part. cap. 16. ad fin. ver. El tercero es, ac post alios Hering. de fideiusfor. cap. 17. a num. 66. & saltem cum pactum ad hoc dirigitur, vt non propria, sed publica, nempe iudicis autoritate detineatur, id admittit D. Anguian. de legib. lib. 3. controu. 25. n. 47. & 60. Qui ferè omnes generali consuetudine id ita receptum esse testantur, quod primus docuit Azor, asserens hodie usurpatum esse, vt liberi homines pro qualibet causa obfides dentur, in summa ad iurulum Codicis de parentibus, qui filios distrah. & ab eo mutatis Accursius in lege secund. da, verbo vendiderit, vers. Quare ergo dantur, C. eod. tit. quo loci iure quoque id verum esse in eo, quem diximus, sensu probat, & effectum explicat Baldus a num. 13. ver. Et eodem modo, Cardin. in d. cap. ex rescripto, ad finem, ver. Potest tamen, latèque defendit Amelcna, nonnullos alios falsò pro se adferens (vt ad sequentem sententiam videbimus) de potest. in se ipsum dist. cap. 14. n. 3. sed & id apud nos probatum esse in d. l. 3. vers. Oro si, in 2. tit. 13. partit. 5. testantur Greg. Lop. ib. a. glos. 8. ver. Et sic hodie, Pater Molin. de iuris. & iur. tom. 2. dist. 5. c. n. 5. ad fin. ver. Equidem arbitror, & Amelcna dist. cap. 14. numero 36. ver. Oritur hæc sent. Omnes verò huius sententia Anthores, vt exiit Text. in d. capite ex rescripto, eam intelligunt de iurata conuentione, ad maiorem firmitatem interposita, qua ibi obfidiagium dicitur, vt ibidem explicant, originem tradentes, Hostiens. & Abon. de Butr. num. 10. Ioan. Andr. n. 4. Abb. ante n. 1. ver. Et est obfidiagium, Eduard. Cald. de error. prag. dist. lib. 3. cap. 9. num. 4. Gail. de pace publ. d. lib. 2. cap. 2. num. 5. ver. Eodem iure, Hering. dist. c. 17. num. 66. & 67. D. Larrea dist. disp. 9. n. 42. non autem quòd ad eius pacti valorem præcisè iuramentum exigatur. Quæ tamen sententia ex superioribus aperte conuincitur, tum quia secundum eam nihil speciale causa inuendæ pacis constitueretur in dicto capite exposita, de arbit. vbi etiam obfides propriè non obligantur loco pignoris, sed tantum tenentur donec fiat quod inter partes conuentum est, vt notant Glos. & DD. in præcedenti casu relati numero 126. contrarium statuentes, vbi de re merè priuata, putà de pecuniario debito duntaxat ageretur, quod veluti receptum resoluunt D. Couar. lib. 2. variar. cap. 1. num. 1. circa fin. ver. Vnde in priuatis. Tiber. Decian. lib. 7. criminal. cap. 18. n. 9. tum etiam quia non tantum liberi hominis pigneratio, ius reale in eo constituens, putà cogendi ad seruendum, vel in id eam alteri locandi, vt interpretatur Baldus in d. l. 2. num. 13. Codice de patribus, qui filios distrah. regulariter iure prohibita est, ex traditis supra numero 107. sed etiam detentio qualibet, omnique pactio ac dispositio, per quam quis ad talem detentionem, aut ad morandum in certo loco præcisè adstringitur, vt potè libertati naturali, ac iuri contraria, lege Titio centum 70. alias 71. §. Titio centum, in 2. ff. de condit. & demonstr. lege 1. & 2. ff. de lib. hom. exhib. cum vbique notat & à me latè supra ex n. 63. maxime n. 70. Rodrig. de reditib. libro 2. q. 10. numero 6. & in terminis aduertit rectè Petr. Barbof. in d. l. alia 15. §. eleganter, num. 40. vers. Sed nec hæc

responsio ff. soluto matrim. Quare nec consuetudo valet, huiusmodi conuentiones admittens, qua potius corruptela dicenda est, ex regula Text. in cap. fin. de consuetud. cum similit. ac dixi supra n. 84. proinde merito consuetudo tenendi obfidiagium, valdè apud Germanos recepta, nouissima Imperij lege, tamen ad magnos eorum abusus præsertim respiciente, penitus antiquata, ac reiecta est, vt testantur Gail. & Hering. vbi supra. Nec obstat * lege 3. §. si quis volentem, ff. de lib. hom. exhibend. qua Baldus & alij mouentur, quibus subscribit Amelcna dicto capite 14. numero 34. verliculo Tertio facit; quia loquitur in eo, qui spontè se retineri patitur, nec contradicit, quo casu eius libertas non infringitur; secus ergo erit, si quoquomodo reluctetur, quia ex tunc libertas incipit infringi, atque ipse dolo malo detineti, etsi ab initio spontè se obligauerit, cum talis obligatio, data obligati repugnancia, iustam & probabilem causam retentioni non tribuat, dicto §. si quis, verliculo Sed quid si volentem, quem ad hoc rectè expendit Ripa in lege obligatione, numero 12. post med. vers. Ego autem dubito, ff. de pign. & eius in memor. D. Larrea d. dist. 9. num. 44. etenim igitur valere potest, quatenus ipse obligatus voluerit, nec alia irrita declaratur; quod generale est in omni actu à lege prohibito, cui is causa interest non repugnat, ex his quæ dixi, ac cum plurius probauit dissertatione 14. numero 34. Nec rursus * ea sententia probatur in d. lege 3. partit. 5. vers. Oro si, in 2. vt minus rectè estimatur Gregor. Lop. ibi, Pater Ludou. Molina, & Amelcna supra quia verius est; illa enim l. verba: O por otra seguridad, o por otra cosa seruientis desfas, declaranda esse per ea, quæ præcesserunt, por razon de paz, que firmaron algunos entre si, o por vteuga, vt sicut ex his causis, quia publicæ, & fauorabiles sunt, homo liber in obfide dari permititur, sic etiam permittatur ex aliis similibus causis, publicæ ac fauorabilem causam continentibus, argumento Text. in l. fin. §. cui dulcia, & §. quòd si ita, ff. de rit. vino, & oleo legat. cum similibus à me relatis dist. 29. numero 52. & in terminis obseruat Baerza de inope deb. d. c. 1. n. 24. ad fin. Cuius rei aptissimum præbet exemplum captiuorum redemptio, * nedum si pro his, velut viris insignibus, valdèque Reipublicæ necessariis, obfides detur autoritate supremi Principis, vel Senatus, quomodo dati obfides tales proprie sunt, & in eis locum obtinent quæ in primo casu diximus, putà si in bello publico captiur Princeps, aut militum præfectus, seu dux exercitus, similese personæ, vt enent in Francico Galliarum Rege, in bello capto ab inuictissimo Imperatore ac Rege nostro Carolo V. cui ille pro redemptione sua Franciscum & Henricum filios obfides reliquit, vt intra historiographos nostros referunt Paulus Iouius libro 26. Marta de iurisdic. 1. parte, capite 33. numero 42. ac post alios Hillig. ad Donellum lib. 15. comment. cap. 48. lit. B, D. Larrea d. dist. 9. n. 3. sed etiam si à priuatis personis obfides mittantur pro captiuis; nam * & horum redemptio publicam causam continet, quia sicut publicè interest, ciues augeri, lege prima, ff. soluto matrimonio, sic & per captiuitatem amissos recuperare, estque illa, vt potè ad libertatem, quæ res est inestimabilis, directa, cæteris rebus fauorabilior, l. libertas 106. & 122. alias 107. & 165. ff. de reg. iur. l. sancimus 21. vers. Excepta, C. de Saecros. Eccl. l. si quis pro redemptione 36. C. de donat. adeo vt redemptus quodam naturalis pignoris vinculo obfidiatus sit redimenti, donec ei pretium profectum restituat l. qui restamento 20. §. 1. vers. Quamuis placeat, ff. de testam. l. Senatus 43. §. final. ff. de

de legat. 1. d. 3. §. si quis eum 3. ff. de libero hom. exhib. l. si pater 15. & l. si quis ingenuus 21. ff. de captiu. l. 2. in principio, & ver. Proinde, illic: veluti naturalis pignoris vinculum habere, l. si liberum 11. l. si is qui 13. l. liber captus 17. & l. fin. verlic. Exceptis (vbi & ratio publicæ utilitatis exprimitur, & redemptum per quinquennium redemptori seruientem, ab eo pignore libertati traditur) C. de postum. reuers. l. 1. illic: Mas pudes tener guardado, como en manera de peñor, cum l. seq. (vbi aliquot excipiuntur casus) tit. 29. & l. fin. vers. E mas cosas, titulo 30. partit. 2. id quod vltra ordinarios vbique tradunt, & explicant, Francisc. Cremen. sing. 167. Petr. Rauenas sing. 104. Ripa in d. l. obligatione, n. 16. ff. de pignor. Baldus, de pignorat. capite 12. post med. vers. Sane qui ab hostibus, & capite 19. verlic. Dicitur est, Baerza, de inope deb. cap. 1. num. 65. & c. 20. a n. 3. Amelcna de potest. in se ipsum d. lib. 2. cap. 14. num. 35. D. Anguian. de legib. lib. 3. controu. 25. n. 62. Anton. Fab. in iurisprud. Papiasiana, tit. 3. princip. 4. illar. 3. a vers. Dicat aliquis, & tit. 11. princip. 8. illar. 11. post princip. multoque magis expressa pignoris accedente conuentione, d. l. 3. verlic. El primero es (vbi Gregor. gl. 5. optimam huius expressi pignoris effectum, quo id à tacito legali discriminetur, quamuis sub dubio referat) tit. 13. & l. 48. tit. 14. parte 5. ergo eadem ratione pro redemptione faciendâ poterit loco captiuo redimendi alter interim obfides dari, qui tamen minus proprie obfides est, nec proinde testamenti factio ei denegatur, vt in primo casu. Quapropter quod à Glos. & DD. in l. obfides 11. ff. de testam. de obfide, ob redemptionis causam dato, vt testari nequeat, traditum est, & apud nos probatum in lege 16. in princip. tit. 1. partit. 6. necessariò accipiendum est de dato autoritate supremi Principis vel Senatus, qui itatum hominis aliquatenus mutare, & imminuere potest, iuxta ea quæ diximus numero 124. & inuitum obfide dare, quod priuatis, etiam pater pro sui redemptione facere non posset, vt resoluimus num. 122. ad finem. In causâ autem merè priuata nullo modo proprio, vel in proprio liber homo regulariter obfides dari poterit, vt diximus, nec in dicta lege 3. partit. probauit, vt minus rectè estimatur Gregor. Lop. Pater Molin. & Amelcna, & cuius alia fundamenta parum quidem stringunt, & eis non male satisficit D. Larrea dicta dist. 9. a n. 45. nisi quòd omittit eiuudem Amelcnae fundamentum ex d. l. 3. in relato ver. Oro si, cuius loco n. 48. respondet eidem legi in vers. El primero es, vbi diuersus proponitur casus, quem paulò ante expendi, & explicui.

133. Succedit igitur secunda principalis sententia pro interpret. Textus in d. cap. ex rescripto, qui sumptus est ex actis Concilij Lateranensis sub Alexand. 3. part. 17. cap. 3. & referatur ad Anton. August. in 1. collect. Decretal. lib. 2. tit. de iureiur. cap. 9. vt obfidiagium dato in merè priuata, & pecuniaria causâ, etsi simpliciter pactio fieri nequeat, iuramentum tamen vinculo, & religione firmetur, provt firmata est in d. cap. ex rescripto, neque tantum iuramento monachorum, qui ab eorum Abbate obfides dati sunt pro debito monasterij, sed & laicorum, qui pro eis fideiuiserunt, fides enim, quæ ab his etiam data dicitur, quia in iure non de humana, sed de diuina, seu Christiana intelligitur, à iuramento non distat, vt constat ex capite 3. eodem titulo de iureiur. & de his qua vi, meiusue cas. sunt, cap. 2. in fine de fideiuisor. c. quere lam 4. ver. Quamquam, ne prelati vices suas, & vltra ordinarios vbique, & alios notantur Seraph. de priuil. iuram. priuileg. 77. num. 27. & ad eum Marti. D. D. Ios. Vela Dissertat. Iuris Tom. I.

Benechendorf. innumeros congerens n. 9. Surd. de c. 234. a num. 4. Fachin. controu. iur. 2. cap. 12. à ver. Magis dubia, Euerard. Bronchoist miscell. controu. cent. 1. assert. 60. Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 79. n. 28. circa med. d. vertic. Vnde pro eodem. Hæc itaque principalis sententia vult, iuramenti religione accedente, etiam pro debito pecuniario obfide dari posse, qui in loco conuentione tenentur, atque ita procedere, & intelligendum esse Textus in d. cap. ex rescripto, quod in terminis docuerunt Innocent. ibi, in vlt. solut. ver. Vel dic, quòd obfides, Holt. num. 5. vers. Potest tamen, & num. 10. ad verbum insuper, ver. Vel dic, Henr. Boich n. 17. Abb. num. 7. circa fin. ver. Aut dantur, & Imola n. 6. ver. Vnde potes dicere, idem Holt. in cap. 2. de pignor. num. 2. vers. 2. in vlt. Archid. num. 3. vers. Dic ergo, in cap. suppliciter 23. q. 8. Bald. ex Innocentij sententia in margar. Innocentiana, verbo Homo liber, verlic. Potest tamen, Socin. reg. alph. b. 174. Homo liber, & 267. Monachi, vbique salient. 2. Paris. in addit. ad Bari. in l. obfides 11. ff. de testam. ment. ver. Si autem dantur, Guiliel. Bened. in repet. cap. Raynuntius, de testam. verbo testamentum 3. n. 28. Ant. de Petrutia in repar. l. 1. ff. de iure iur. n. 96. ver. Tamen si debitor, Angult. Berouius cons. 166. num. 17. vlt. vol. 3. D. Couar. var. resol. lib. 2. cap. 1. num. 1. circa fin. ver. Quod si iuramentum, & remissio ad eum D. Ant. Quetada diuersar. quat. iur. cap. 8. n. vlt. in fin. Petr. Bellius de re milit. p. 11. n. 14. Baerza de inop. deb. cap. 1. n. 25. ver. Verus & planus, Guict. de iuram. confirmat. 1. p. cap. 18. num. 5. Barbofa in d. l. alia, §. eleganter, n. 40. ver. Vnde melius, & remissio ad eum Angult. Barbofa in collect. ad Text. in d. cap. ex rescripto, num. 1. ad fin. verlic. Adit tamen Surd. de alim. tit. 1. q. 69. num. 3. D. Ant. Pichard. ad §. fin. num. 9. vers. Nec obstat, inst. de act. D. Anguian. de legib. lib. 3. controu. 25. n. 49. Sed & hæc sententia, & generalis interpretatio d. cap. ex rescripto; nunquam mihi probari potuit, vel ex eo, quòd eum * qualibet liberi hominis detentio, & pactio per quam quis ad eam adstringitur, omnino iure prohibeatur, vt potè naturalem libertatem, quam illegitam conseruari publice conuenit, violans, & infringens, atque ita iniquitatem continens, consequenter nec iuramentum ea de re interpositum quomodo valebit, ex regula Textus in lege iuris gentium 7. §. & generaliter 16. ff. de pact. lege si quis inquilinos 112. alias 115. §. fin. ff. de legat. 1. lege non dubium 5. in fin. C. de legib. cap. 1. cum seqq. 22. q. 4. cap. si diligenti 12. in fin. de foro compet. cap. si vero 8. vers. Nili tale, cap. cum quidam 12. §. illi vult, cap. sicut ex litteris 13. cap. quanto 18. vers. Super quo, cap. Quintanallus 23. cap. quemadmodum 25. §. illud, cap. est; Christus 26. ver. Et quamuis, illic: Dummodo sit licitum quod iuratur, & cap. sicut nostris 27. de iureiur. cap. vbi periculum 3. v. ceterum, vers. Et nos nihilominus, & cap. quia sepè 40. vers. Non obstantibus, de elect. in 6. cap. 2. vers. Contractus, de reb. Eccl. eod. lib. cap. non est obligatorium 58. de reg. iur. eod. lib. & in terminis promissionis operatum officialium, ab alio quam libertate patrono suo facta, quia ad perpetuum obsequium, ac seruitium obligat, quòd etiam accedente iuramento non valeat, probant aperta iura, quorum memini sup. n. 60. 63. & 97. cum traditis à Coraf. D. Couar. & aliis ibid. à me relatis n. 68. maxime Sarum, (cuius & ibi memini) lib. 1. sel. c. cap. 3. n. 12. Qui quidem difficultati, quam Abb. agnolicit, ac fautor in d. cap. ex rescripto, d. n. 7. ad fin. non rectè occurrat * idem Abb. ibi, receptus à Petro Barbof. in d. §. eleganter, n. 40.

marito, lege unica, Codice, ut nullus ex vicariis, lib. 1. 1. *Aubent. ut non fiant pignorationes, collat. 5. sine nonell. 5. 2.* quibus apud nos conlon. leg. 1. 5. *verf. E effo tenemus*, ubi notat Gregor. Lopez gloss. verbo contra derecho, tit. 10. *paris. 7. leg. 2. & 10. tit. 17. lib. 5.* compend. quas in simili inducit Amelena de *potest. in seipsum, lib. 2. cap. 14. numero 32. verf. Tertio mouentur*, non tantum a seruitutis iugo libera pronunciar debuit, multoque magis filia interim suscepta, sed & a patris obligatione; maxime cum & illi ipsa per seruitutem sex & amplius annorum satisfecerit, argument. *Text. in lege fin. Codice de postlim. reuers.* cui quidem seruitio nec filia obligata mansit, quia per huiusmodi obfidis dationem ius reale in obfidem non constituitur, itavt ad feruendum cogi possit, vt & supra resolutum est, maxime n. 128. circa fin.

146 Vt igitur iam in viam de diuerticulo reuertamur, cum vt supra ex numero 107. probauimus, liber homo priuata conuentione pignori supponi nequeat, propter reale ius ex pignore resultans, quod in liberum hominem non cadit, consequens est, vt nec census subingari possit, in quo etiam reale ius constituitur, longè quidem grauius, quam pignoris, quodd ad solam securitatem datur, personali obligatione per se principaliter subsistente, cum tamen (vt in precedentiibus saepe diximus) census ius principaliter rem afficiat, & in consequentiam personam obliget, & sic fit in solam personam cadere, eam principaliter afficeret, & veluti seruituti subingaret, quo argumento in proposito praeteritum vtitur doctissimus Nauarrus in *comment. de usuris, ad cap. si ferueneris, 14. quasi. 3. num. 8. 1. verf. Quarto quia eiusdem*, ac docuerat licet non ita clarè Caflan. *consil. 63. numero 7.* quem in proposito tantum refert, ac sequitur Ludouicus Cencius de *consibus part. 1. cap. 3. quasi. 1. artic. 6. numero 18.* idemque nemine relato docuit Pater Rebellen 2. *parte, de obligat. iust. lib. 10. de consibus questione 3. num. 5. ad fin.* Cui clarissimo fundamento minime satisfacti Felicianus, contra notissima iuris principia locutus, de *consibus, lib. 1. cap. 8. num. 8.* vt rectè aduersus eum expendit Auend. de *consibus, cap. 58. à num. 28.* cui accedit merito, securiorum hanc sententiam censens, quodd super sola persona census constitui nequeat, D. Larrea d. *diff. 9. n. 20.* & hæc de 1. argum. principali dicta sufficiant.

147 Ad vltimum itaque accedentes, eius syllogismo breuiter respondemus, negando maiorem, absolute sumptam, nec enim census impositio super fundo, est consignatio ad solam solutionem facta, sed potius ad obligationem principaliter, effectualiter autem (vt sic dicam) siue in consequentiam ad solutionem, vt dixi ad 1. argument. sub n. 12. nec proinde census consignatus ex eo dicitur, quodd sola solutio consignetur in fundo, sed quia census ipse, emisque obligatio principaliter in fundo consignatur, & in consequentiam solutio; diciturque consignatus ad differentiam referuatiui; nam ille consignatur, hoc est constituitur super re vendentis eum, qui in ipsius rei consignata, seu subingate possessione manet, hic vero referuatur à domino ex re sua, quam in alium sub ipsius census onere transfert. Vnde & minor argumenti propositio neganda est, quæ tantum procederet, si ad solam census solutionem fundus consignaretur, cum tamen, vt dixi, ad obligationem principaliter consignetur, itavt fundus ipse debeat, & in consequentiam tantum possessor eius conueniatur, vt ad primum argumentum dixi, ac probauit num. 13. & 14. Nec fundamenta, quæ ad mi-

notis probationem attulimus, quicquam refragantur, non primum * ex lege fin. ff. de contrahend. emption. quia Text. ille loquitur in obligatione merè personali, quæ etiam contracta fuerit respectu certæ rei, nempe fundi 8, ex quo centum millia modiorum frumenti soluere quis promisit, non tamen fundi emptorem sequitur, sed ipsius promittentis personam tantum, vel heredem, eam representantium, ad quod Text. ille ab omnibus communiter commendatur, secundum plures à me relatos *differtat. 12. num. 35.* maxime Ant. Gom. *tom. 2. var. cap. 2. num. 27. post med. verf.* Item adde, quod si res, ac n. 29. in princ. & cap. 15. n. 23. ante med. verf. *Ve im etiam*, inuncto verf. *Primo infero.* Nec enim ex eo, quodd obligatio illa ad certum fundum, ex quo promittens solui voluit directa fuerit, hypothecam, aut ius aliud reale in eopponitur, vt male voluit Accur. in d. *§. fin. schol. 1. in 1. solut.* qui quod ibi in *fin.* dicitur, fundi emptorem obligatum non esse, interpretatur de obligatione personali, qua ille non tenetur, sed venditor qui promittit, quia de ea tantum fuit queritum, non etiam an fundus fuerit obligatus quasi si de hoc etiam quereretur, fundum fuisse obligatum Scaenola responderet, atque ita hypothecariam actionem contra fundi emptorem concederet; sequantur quauis eum Gaspar Caualius *millelog. 191. n. 2. p. 1. Matth. Ferrer. ad Guidonem Papæ decis. 42. in addit. qua incipit, videtur, post med. verf. Nec obstat, Felician. de consibus, lib. 2. cap. 5. n. 7. verf. Neque huic*, Hæc namque interpretatio tum iuris regulis refragatur, quæ hypothecam, de qua nominatim cautum non est, regulariter non admittunt, vt not. ibi Odofer. ad *fin. nosque alia agentes tradidimus differt. 20. n. 24. & differt. 34. à n. 59. ad 61. inclusiue*; tum etiam aperte repugnat & verbis & menti I. C. in d. *§. fin.* vt rectè aduertunt Fulg. *ibi. n. 2. & Salyc. sub eod. n. post princ. Sed hoc est contra, Baldi. de pignor. cap. 6. circa fin. verf. Neque tamen*, Aluar. Valac. de *iure emptor. 9. 32. n. 17. verf. Sed certè*, Lud. Auend. de *consib. c. 25. n. 3. post princip. verf. Quod ab eo responderi non possit, & n. 5.* Sed nec eam inuuant verba illa, *quo iure, quaque conditione ea prædia Lucij Titij hodie sunt, ita uenerunt, itaque habebuntur*; nam et hiis verbis ius reale seruitutis vel hypothecæ, ad quemlibet possessorem transiens significetur, l. *via constituta 23. §. si fundus, illic: Quia cum sua conditione quisque fundus publicaretur, ff. de seruit. rust. l. fin. §. fin. illic: Omnem rem, conditionemque reddita causa præbet, ff. de verb. signific. cum siml.* non tamen ea verba promissor, fundum vendens, referre potuit ad onus à se impositum (cum ex promissionis verbis, quæ initio d. *§. fin.* referuntur, nullum fuerit inductum; nam si fuisset, cum à vendente eius impostore ignotari non potuisset, specialiter exprimendum erat, iuxta maxè dicenda, quin potius ipse personaliter tantum se obligauerit, vt diximus) sed ad alia onera, vel seruitutes, si quæ fortè fundo illi essent, quæ vel quas sub generali hac verborum conceptione comprehendere voluit, talisque conceptio, siue generalis onerum, vel seruitutum exceptio valet, cum ea sunt vendenti incognita, sique vult extraneo, cui debentur, illa referuati; non sibi, l. *quicquid venditor 10. ff. communitia præd. l. quero 39. verf. Cum hoc, & verf. 50.* Quando hæc, ff. de *actio. empti.* Reiecta igitur illa Accur. *§. 1. & sequacium interpretatione, & nonnullis aliis, quas referunt D. Padilla in l. & in provinciali 3. ex n. 23. ad 26. inclusiue, C. de seruit. Valac. de iure emptor. d. 9. 32. n. 17. Ant. Gamma decis. 13. num. 1. Morla in *empor. tur. tit. 6. de seru. in præd. n. 79.* Auend. de *consib. d. cap. 25. à num. 3. cum aliis infra**

ea mihi semper longè vetior visa est, quam insinuati supra *differt. 33. num. 49. ante med. verf. D. xi.* ac docuerat Gl. verbo *ab ea re, verf. Vel referit, in lege baltenus 8.* quæ alias est sub l. *usufructu 7. ff. de usufructu, ac sequuntur tandem D. Padi. Valac. Gamma, & Auend. ubi proximè, & ultra eos Cuiac. lib. 2. 4. obferuas. cap. 22. in fin. & ad l. Cuius Seius 12. similibet ad fin. ff. de ann. leg. Gigas de *penfion. 9. 62. n. 19. ad fin. Donel. lib. 9. comment. cap. 21. verf. Hinc simile, & ad eum Hillig. lib. 1. D. Perez de Lata de annuifer. lib. 1. cap. 2. n. 4. verf. Tamen omiffis, vt nimirum in d. *§. fin.* fundus expressus tantum fuerit causa designanda, ac demonstranda solutionis, non quia in diuersa oratione fuerit designatus, vt cum Barr. in l. *inter stipulationem 83. §. sacrum, num. 6. ff. de verb. obligat.* fere omnes sibi persulsum habent, & inter eos D. Cour. in *cap. Raynuntius 16. §. 10. n. 15. verf. Secus tamen erit, de restam. Aluar. Valac. d. cap. 32. numero 17. ad final.* Auendano de *consibus capite 24. numero 11. verf. Qui quidem omnes; quia in dict. §. final.* in vna tantum oratione fuit facta promissio; & designatio, vt agnoscit Valacius *ubi proximè, nimis diuinitate confugiens ad præsumptionem diuersæ promissionis formæ, quam quæ ibi expressa est; sed quia post perfectam iam dispositionem, quæ Luc. Tit. centum millia modiorum promissit adiectus est fundus demonstrationis gratia præstationi ipsi, & sic executioni promissionis; aliter atque si demonstratio adieceretur ipsi promissionis substantiæ, vt si Titius promitteret centum annua, quæ sibi debebantur, quia tunc dispositionem potius taxaret, vt rectè contra commune aduertit, & exemplis vtilibus illustrat Ioannes Garc. de *expensis, c. 4. à n. 37. ad 41.* quod & ipsum post Alber. & alios dixerat Pet. Petala in l. *si quis seruum 8. §. si quis legauerit, n. 4. ff. de legat. 2.* ac sequitur Melch. Pheb. *decisione Lusit. 58. num. 15.* Quomodo procedit, & accipiendum est quod ad nonnullorum iurium conciliationem dixi post plures alios à me relatos d. *differt. 33. n. 49.* quicquid in d. l. *fin. §. fin. de contrah. empt.* fundum gratia taxationis fuisse adiectum, quia in eadem oratione fuit expressus, contendat Calid. Petey. de *iure emptor. 4. p. siue de emptor. extint. cap. 4. numero 17.****

149 Secundum minoris propositionis fundamentum tribus nitebatur iuribus, quibus sigillatim satisfacimus. In primis * ex l. *Cuius Seius 12. ff. de annu legat.* quæ similem etiam sententiam habet, ibi namque annua præstatio relicta fuit, ex certis testatoris prædiis, eorumque fructibus facienda, atque ita post perfectam quoque legatari dispositionem, demonstratiuè tantum adiecta prædia eius executioni, quæ est ad prædia legatari dirigetur, quia tamen personalem eius vilitatem damtaxat respiciebat, nulla seruitus realis, aut personalis, quæ prædia, ex quibus præstatio faciendæ erat afficeret, ex tali legato constituta videtur, sed personalis tantum obligatio in fauorem legatari resultat, quæ eius morte finitur, nec à legatario viuente dirigi in alium possit, quam in heredem, eo legato grauatum, tamen prædia, ex quibus grauatum est, ad alium possessorem transfuissent, quia tantum ad eum transferretur obligatio, si prædia ipsa alicui oneri, vel seruituti affecta essent, vt Glof. Barr. Alber. & cæteri Doctores ibi adnotarunt, Cuiac. & Donel. paulò ante relati, Morla *ubi sup. num. 77. verf. Pro qua, Flores Diaz de Menz var. quest. lib. 1. 4. 17. n. 6.* quamvis in alium sentiam eam legem detorquentes, quem aptius infra improbabimus, & explicauerunt meliùs Cortal. ad *Rubr. ff. de seruit. num. 31. & ad l. vt pomm 8. in princip. num. 12. circa fin. verf. Aut heres*

institutus, eodem titulo, Longoual. ad l. *imperium n. 226. verf. Vtium vt res, ac num. 227. ff. de iurisd. omni. iudic. inter. reper. ciuiles, tom. 1. ac nemine relato, Auendano. de *consibus, cap. 24. n. 5. vtilicouo Sed eam.**

158 Deinde nitebatur ex lege *liberto 21. in principio, ff. eodem illo titulo, de annuo legat.* quæ eiuſdem rationis est; ibi enim à testatore relicta fuit certa pars annua ex reditu certi fundi, ei præstari solito à colonis, qui & ipsi emptores fructus dicuntur (nec enim hi à conductoribus distant, vt rectè interpretatur Cuiac. libro 9. *obferuat. cap. 15.* cuius memini supra n. 5.) & idè eius fundi alienatio, per hæredem facta, huiusmodi legatum, non extinguit, nec transfert obligationem ad fundi emptorem, sed ea pene hæreditate manet vt rectè vbi gl. vlt. Bart. Alb. ac cæteri communiter agnouerunt, & Cuiac. ad *eandem legem*; quia huiusmodi fundus ibi non ipsi legati substantiæ, sed eius executioni, nempe præstationi per hæredem faciendæ ex reditu illius fundi, demonstratiuè fuit adiectus, atque ita onere aliquo reali quod ad emptorem, aliumve possessorem, in quem alienatus esset, transferret, affectus non fuit, sed hæres tantum personaliter actione ex testamento obligatus mansit; ad quod eum Text. in d. *gl. vlt.* velut similem dispositionem Text. in d. *lege fin. §. fin. ff. de contrahend. empt.* rectè notarunt D. Ludou. Roman. *conf. 388. numero 3. verf. Licet scis, Guido Papæ, male tamen vlt. super, pro, ex, quest. seu decis. 576. num. 1. sub initio, Titac. de *privileg. pia causa priuile. 63. in principio, Gigas de *penfion. quest. 44. n. 1.* limitans fauore pietatule, & alimentorum, ob quam causam etiam delictatio, illo modo facta, tacitam inducit hypothecam, aduersus quemuis possessorem exercendam, quod nos cum illis, & pluribus aliis resoluimus *differt. 33. numero 49. post med. verf. Vel antiquiore quoque iure, & differt. 34. n. 59. verf. Hoc enim.***

157 Eodem item pertinet lex *fundi Abutian. 38. ff. de usu, & usufr. leg.* quæ secundum minoris propositionis fundamentum denique nitebatur, nam & ibi non fuit simpliciter à viro uxori legatus fundi Abutiani reditus, sed eius tantum præstatio heredi iniuncta, atque ita fundus designatus legatari executioni, quia ex eo fundo præstandus erat ab hæredè reditus; quò casu nullum ius reale in ipso fundo constituitur, quod eo alienato transeat in emptorem, sed tantum actio personalis ex testamento uxori legatarie exercitur aduersus hæredem, vt reditus nummarius ipsi præstet, quos testator dum viueret ex locatione fundi, redigere consueuerat, vt & accidit in d. *liberto, ita Accur. gl. vlt. & omnes, maxime Bartol. in princ. & n. 1. 2. & 3.* (vbi varios distinguit casus ad plurimum iurium intelligentiam) in d. l. *fundi, idem Bartol. numero 9. à verf. Aliquando quis emi, & Paul. Calli. num. vlt. in l. *coram ferro 11. §. qui maximos, ff. de publicand. & veltig. gl. vnic. verf. Sed in die, Odo. fred. à verf. Vel potest dici, Bald. & alij, maxime Petrus Costal. & Ant. Fabi in l. si quis ita 20. aliàs 24. ff. de usufr. Alex. *conf. 214. n. 1. lib. 6. Afflic. decisionem 252. num. 1. & 3.* Menoch. plures etiam casus distinguens *conf. 330. à n. 8. lib. 4. ff. de præsumpt. 136. per totam, Suid. *conf. 319. à num. 15. lib. 3. Zephal. *conf. 20. à numero 24. vol. 1. Conati. lib. 4. comment. 6. 3. n. 4. & 5.* Cuiac. ad *relatam l. fundi, Pinel. ad legem 1. C. de bon. matern. 2. p. à n. 11. ad 14. Eman. Menid. de Castro, plures huius resolutionis effectus recensens ad *Rubr. C. de annon. ciuili. à n. 53. & 57. Petri. Barbosa ad l. fructus 7. numero 30. & 31. ff. solut. matrim. Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 1. c. 116. ex uno. 5. D. Richard. ad princip. inf. de usufr. fruct.*******